

Číslovky

- slová, ktoré majú číselný význam
- sú ohybné, plnovýznamové slová, majú vetnočlenskú platnosť
- označujú počet osôb, vecí, druhov, poradie, ako aj osôb a vecí.
- Niektoré číslovky majú **charakter** podstatný mien (milión, tisíc, štvrtina, miliarda, nula), niektoré prídavných mien (dvojnásobný, druhý, päťaký,...), niektoré zámen (jeden,...), ale sú aj také, ktoré majú charakter prísloviak (dvakrát, trojako,...)
- gramatické kategórie – rod, číslo, pád
- vzor – pekný, cudzí, päť, mesto, dub, stroj, žena, samostatné skloňovanie

Delenie:

Druhy:	Čo pomenúvajú:	Otázky:	Určité:	Neurčité:	Vzory/Dôležité info
1. základné	Počet ľudí, vecí, zvierat,...	Koľko?	Jeden, päť, dvadsať, tridsaťtri, sto, dvadsiatich troch, štvrtina, polovica	Veľa, málo, trochu, dosť, viac, zopár, mnoho,...	0 – žena 1 – 4 sam. skloň., 5 – 99= vzor päť 100 = mesto 1000 = stroj Milión, bilión = dub Miliarda = žena Zložené číslovky s číslovkou jeden na konci sú nesklonné! Nie dvadstatjedna – zle!
2. radové	Poradie	Koľký v poradí? Ktorý?	Prvý 1., tretí 3., desiaty 10., Dvadsiaty piaty, (a, e)	Ostatný, posledný, predposledný	Pekný – siedmy, druhá, druhý, piate, stý, posledný Cudzí – tisíci, tretí POZOR – piatykrát, piaty raz – radové!!!
3. násobné	Počet dejov	Koľkokrát?	Dvakrát	Niekoľkokrát,	Nesklonné, -krát spolu!
		Koľko raz?	dva razy, desať ráz	Veľa ráz	- jeden raz , dva, tri, štyri razy , päť a viac ráz !
		Koľkonásobný? Koľkonásobne?	dvojnásobný trojnásobne	Mnohonásobný Viacnásobne	Ak majú tvar príd. mena – pekný, ak príslovy nesklonné
4. skupinové - oje - oro	Počet v skupine	Koľko?	Jedny/jedni, dvoje, troje, štvoro, päťoro, šestoro,...	viacero	Číslovky 21, 22, 29, 31, 32, 39... nemajú podobu skupinových čísloviek. Skup. číslovky sú nesklonné. Počítaný predmet pri týchto číslovkách je vždy G pl. (štvoro nožníc)
5. druhové Tvoria sa zo skupinových čísloviek príponami -aký, -aká, .aké, -ako	Počet druhov	Koľkoraký?	Dvojaký, trojaký, štvoraký, päťoraký,...	Mnohorako,...	Tie druhové číslovky, ktoré majú tvar prídavných mien, sa skloňujú ako prídavné mená – podľa vzoru pekný, Tie, ktoré majú tvar prísloviak sú nesklonné

Pravopis:

základné číslovky:

Za siedmimi, za ôsmimi (horami), **o siedmich, k siedmim** – pomôž si skloňovacím vzorom **päť** a opýtaj sa koľko je tých hôr? – sedem základ. číslovka
Konštrukcie s rokmi človeka – i – vo svojich tridsiatich, desiatich, osemdesiatich rokoch – koľko ich je? Tridsať základ.č.

Pravopis:

Radové číslovky:

Oslavy jeho siedmich, **ôsmych, piatych**,... narodenín. Koľké v poradí? Ôsme – rad.č. - y
Žiaci dvoch **siedmich, ôsmych** tried – *nie je dve sedem tried (zákl.č.) ale dve siedme triedy – radová - y*
- dvadsiatych, osemdesiatych rokoch 20. storočia

Pravopis zvieracie pod. mená a číslovky:

Dva, tri, štyri duby = psy = y

Dvaja, traja, štyria = chlapi = psi = i

- ak tam nie je v konštrukcii číslovka al. príd.meno - y - orly, psy

Po prvé alebo za prvé:

Správne: **po** prvé, **po** druhé, **po** tretie...!

Správne: **o** päť minút, **o** tri dni, **o** šesť rokov a nie za!

Zložené číslovky – viac spôsobov písania, základné pravidlo:

I. Ak sa **neskloňujú** píš všetko spolu tisícdeväťstoosemdesiatštyri, desaťtisícosemstošesťdesiattri

II. Ak sa **skloňujú** píšeme spolu tisícky, stovky, desiatky, jednotky oddelene – tisícdeväťstoosemdesiatom štvrtom roku

Číslovky označujúce **milióny, miliardy, bilióny** sa zasa píše oddelene, napr. štyri milióny, päť miliónov, tri miliardy, sedem biliónov. **10 346 723 – desať miliónov tristoštyridsaťšesťtisíc sedemsto dvadsaťtri.**